

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Satirer, 1720-42

Citation: Falster, Christian: "Satirer, 1720-42", i Falster, Christian: *Satirer, 1720-42*, udg. af Aage Schiøttz-Christensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1982, s. 13. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster05-shoot-idm140600520601008/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Satirer, 1720-42

Falster stod i udstrakt brevveksling med udenlandske fagfæller. Denne brevveksling, der naturligvis er på latin, opbevares nu på Det kgl. Bibliotek. N. M. Petersen har gennemgået den til brug for Falstersafsnittene i sin litteraturhistorie og har i dennes fjerde bind (1858) citeret relevante breve, ofte *in extenso*.

Under titlen *Falsteriana* udgav Chr. Bruun i 1869 Falsters danske brevveksling – en kilde af rang.

Endelig har Bjørn Kornerup i andet bind af sin »*Ribe Katedralskoles Historie*« (1952) s. 120-239 givet en skildring af skolemanden Falster så grundig, så smuk og levende, som det kan gøres, og da skolemanden er en så væsentlig del af den hele Falster, bliver Kornerups veldokumenterede redegørelser en hovedkilde også for den, der beskæftiger sig med digteren Falster.

5.

Christian Falster blev den første her i landet, der lod teologien ligge for at vælge filologien som studium og skolearbejdet som endelig og eneste livsgerning. Han bandt sig til skolen, medens teologerne, der blot tjente »for promotion«, som det hedder i en bekendtgørelse, kunne gøre sig fri af det dårligt betalte arbejde og flytte over i et godt præstekald. Rektorerne, der var biskoppernes underordnede og ikke synderligt ansete, gik også den vej.

Valget af skolen blev Falsters skæbne. Set fra vor tid var det et naturligt udslag af den differentiering og specialisering, som udviklingen mod et mere kompli-

ceret samfund måtte føre med sig. Men for ham selv blev det betydningsfuldere end som så, idet det viste sig, at indsnævringen til skolemand alene indeholdt muligheden af en udvidelse, der stred mod Enevældens væsen.

Livet igennem anså han sig for Enevældens fuldtro tjener, så når den vennesele og harmonisøgende mand alligevel kom ud i konflikter med dens organer – bispeembedet i Ribe, centraladministrationen, til sidst hoffet, jvf. det rejseforbud, som han i 1732 fik tildelt »ab aula«¹ – beroede det ikke på overvejelser af oppositionel karakter, men på et uforudset opvæld af følgefænomener i tilslutning til det tilsyneladende neutrale valg af livsbane.

I det opvæld havde han sit egentlige liv, og her skal man også søge udspringet for hans danske digtning.

6.

Ud fra sine egne forudsætninger har efterslægten undertiden været for tilbøjelig til at tage spiren for frugten og gjort f.eks. Holberg til større frihedsmænd, end det var ham beskåret at være i et samfund, som vi i dag ville kalde en diktaturstat.

Også Bjørn Kornerup falder for fristelsen, når han i sin fremstilling af Ribe Katedralskoles historie bruger følgende citat fra Faisters *Amoenitates* (3. part, XV) som motto for bogens store Falsterafsnit: *Ingenui nati sumus, honestam libertatem a natura dotem vitæ nacti* for senere i en sammenhæng, der priser Falsters undsigelse af pictisterne, at oversætte det således: »Fribaarne er vi født, og af Naturen har vi som Arvegods modtaget Frihedens ædle Gave«.²